

Izvorna jezična inačica ove stranice [ro](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.
Sljedeći jezici već su prevedeni.

Swipe to change

mađarski

Nacionalno zakonodavstvo

Rumunjska

Na ovoj stranici nalaze se informacije o rumunjskom pravosudnom sustavu i pregled rumunjskog zakonodavnog postupka.

Službeni prijevod nije dostupan u jezičnoj verziji koju tražite.

Ovdje možete pristupiti strojnom prijevodu ovog sadržaja. Imajte na umu da je svrha tog prijevoda samo pružiti kontekst. Vlasnik ove stranice ne prihvaća nikakvu odgovornost ni obvezu u pogledu kvalitete strojno prevedenog teksta.

-----hrvatski-----danskinjemačkigrčkitalijanskilitavskimalteškinizozemskipoljskiportugalskislovačkišvedski

Izvori prava

Izvori rumunjskog prava jesu:

rumunjski Ustav;

zakoni koje donosi Parlament (ustavni zakoni, temeljni zakoni i opći zakoni);

uredbe rumunjskog predsjednika;

zakonodavni akti Vlade (nalozi, izvanredni nalozi, odluke);

zakonodavni akti koje donose središnja tijela državne uprave (ministarski nalozi, naputci i pravilnici);

zakonodavni akti koje donose tijela lokalne uprave (županijska vijeća, lokalna vijeća, Glavno vijeće Bukurešta);

zakonodavstvo EU-a (uredbe, direktive);

međunarodni ugovori u kojima je Rumunjska stranka.

Vrste pravnih instrumenata - opis

Rumunjski pravni okvir sadržava sljedeće pravne instrumente:

Ustav je najviši rumunjski zakon. Njime je uređeno ustrojstvo Rumunjske kao nacionalne, jedinstvene i nedjeljive države i odnosi između izvršne, zakonodavne i sudske vlasti te između državnih tijela, građana i pravnih osoba;

ustavni zakoni proizlaze iz ustavotvorne vlasti - odnosno, donosi ih ustavotvorna skupština izabrana i sazvana u tu svrhu;

temeljnim zakonima uređuju se područja visoke važnosti za državu, kao što su državne granice, rumunjsko državljanstvo, državni grb i državni pečat, pravna rješenja za imovinu i nasljeđivanje, organizacija i održavanje referenduma, kaznena djela, kazne i pravila o odsluženju kazni, ustrojstvo i funkcioniranje Vrhovnog sudske vijeća, sudova, državnog odvjetništva i Revizorskog suda, prava pojedinaca oštećenih od tijela javne vlasti, nacionalna obrana, ustrojstvo državnih tijela, političke stranke;

općim zakonima uređuju se sva druga područja koja nisu obuhvaćena temeljnim zakonima. Općim zakonom ne može se izmijeniti ili mijenjati viša norma, kao što je temeljni zakon ili Ustav;

u posebnim slučajevima (kada parlament ne zasijeda), određena područja koja odredi Parlament mogu se na osnovi prijenosa zakonodavne vlasti uređivati i **nalogima Vlade**. Takvi se nalozi donose na osnovi posebnog akta o ovlašćivanju, uz ograničenja i pod uvjetima utvrđenima tim aktom. U izvanrednim situacijama Vlada može, ako to smatra potrebnim, donijeti izvanredne naloge u bilo kojem području;

odlukama Vlade određuje se način učinkovite provedbe zakona te drugi razni organizacijski aspekti njihove provedbe;

zakonodavni akti koje donose središnja tijela državne uprave (nalozi i naputci) donose se samo na osnovi i s ciljem provedbe zakona, odluka Vlade i naloga Vlade;

akti autonomnih upravnih tijela;

zakonodavnim aktima, koje donose tijela lokalne uprave (županijska vijeća, lokalna vijeća, Glavno vijeće Bukurešta), uređuju se područja koja su u nadležnosti tijela lokalne uprave.

Ostali izvori prava

Sudska praksa Europskog suda za ljudska prava i sudska praksa sudova EU-a.

Iako nacionalna sudska praksa nije izvor prava, odluke Visokog kasacijskog suda nedvojbeno predstavljaju sekundarne izvore prava kako bi se osiguralo ujednačeno tumačenje određenih zakonskih odredaba. Osim toga, odluke Ustavnog suda koje proizvode učinke *erga omnes* i nisu *inter partes litigantes* mogu se smatrati sekundarnim izvorima prava.

U skladu s člankom 1. Zakona br. 287/2009 o Građanskom zakoniku, izvori građanskog prava mogu biti zakon, **prakse i opća pravna načela**. „Praksama” se smatraju tradicija (običaji) i stručne prakse.

Odredbama koje upućuju na prethodno navedeno određena su sljedeća pravila o primjeni praksi kao izvora prava:

prakse se primjenjuju u slučajevima koji nisu predviđeni zakonom. Kada prakse ne postoje, primjenjuju se zakonske odredbe o sličnim situacijama, a kada ne postoje takve odredbe, primjenjuju se opća pravna načela;

u stvarima koje su uređene zakonom prakse se primjenjuju samo kada je u zakonu sadržano izričito upućivanje na njih;

samo prakse koje su u skladu s javnom politikom i prihvaćenim moralnim načelima mogu biti priznate kao izvori prava;

zainteresirana strana mora dokazati postojanje praksi i njihov sadržaj. Smatra se da prakse objavljene u zbirkama ovlaštenih tijela ili organizacija u određenom području postoje dok se ne dokaže drugačije.

Hijerarhija normi

Rumunjska je hijerarhija normi kako slijedi:

rumunjski Ustav i ustavni zakoni na vrhu su hijerarhije normi. S njima moraju biti usklađeni svi drugi dijelovi zakonodavstva i norme;

temeljni su zakoni na drugom mjestu u pravnoj hijerarhiji. Parlament usvaja temeljne zakone kvalificiranom većinom;

opći su zakoni treća kategorija pravnih normi. Parlament usvaja opće zakone običnom većinom. Općim zakonom ne mogu se izmijeniti ili mijenjati temeljni zakoni ili Ustav;

nalozi Vlade četvrta su kategorija normi;

odluke Vlade peta su kategorija normi u pravnoj hijerarhiji;

zakonodavni akti koje donose središnja tijela državne uprave i autonomna upravna tijela šesta su kategorija normi u pravnoj hijerarhiji.

zakonodavni akti koje donose tijela lokalne uprave (županijska vijeća, lokalna vijeća, Glavno vijeće Bukurešta) na najnižem su položaju u hijerarhiji normi.

Institucionalni okvir

Institucije odgovorne za donošenje zakonodavstva

U skladu s Ustavom država se temelji na ustavnim demokratskim načelima **diobe vlasti** (zakonodavna, izvršna i sudska) **te na načelima ravnoteže vlasti i provjera i ravnoteža**.

Vlast je također podijeljena između Parlamenta, Vlade i pravosudnih tijela, koji je i obnašaju. Ustavni sud, rumunjski pučki pravobranitelj, Revizorski sud i Zakonodavno vijeće također jamče ravnotežu vlasti između javnih tijela i građana.

Parlament je najviše zastupničko tijelo građana i jedino zakonodavno tijelo u zemlji. Sačinjavaju ga **Zastupnički dom** i **Senat**. U pravilu, **zakonodavnu vlast** ima samo Parlament, ali u određenim slučajevima on ovu funkciju dijeli s izvršnom vlasti (Vlada) i biračkim tijelom (građani).

Vlada može izdavati naloge, na osnovi posebnog zakona o ovlašćivanju koji donosi Parlament. U posebnim izvanrednim okolnostima koje se moraju hitno rješavati, Vlada može izdavati i izvanredne naloge.

Postupak donošenja zakonodavnih odluka

Postupak donošenja zakonodavnih odluka sastoji se od tri faze:

1. faza na razini Vlade ili pretparlamentarna faza odnosi se na:

izradu i donošenje nacrtu zakonodavnog akta na razini Vlade;

upućivanje nacrtu zakonodavnog akta na javnu raspravu, pod uvjetima utvrđenima zakonom;

odobrenje Zakonodavnog vijeća, odobrenje ministarstava i odobrenje drugih institucija;

donošenje nacrtu zakonodavnog akta na razini Vlade;

2. parlamentarna faza odnosi se na:

upućivanje nacrtu zakonodavnog akta jednom od domova Parlamenta (Zastupničkom domu ili Senatu, kao prvom domu), ovisno o nadležnostima uspostavljenima rumunjskim Ustavom;

raspravu i donošenje izvješća/mišljenja o nacrtu zakonodavnog akta u stalnim parlamentarnim odborima (u nekim situacijama može se osnovati i poseban odbor);

prvi se dom na plenarnoj sjednici izjašnjava o nacrtu zakonodavnih akata i zakonodavnim prijedlozima koji su joj upućeni; prvi dom ima 45 dana za

izjašnjavanje o nacrtu zakonodavnih akata i zakonodavnim prijedlozima, počevši od dana njihova podnošenja Stalnom uredu Parlamenta;

u slučaju zakonika i drugih posebno složenih zakona, rok je 60 dana od dana njihova podnošenja Stalnom uredu;

za izvanredne naloge Vlade rok je 30 dana;

u slučaju prekoračenja roka nacrtu zakonodavnog akta ili zakonodavni prijedlog smatra se donesenim i upućuje se Zastupničkom domu, koji donosi konačnu odluku.

Zatim se glasa o nacrtima zakonodavnih akata / zakonodavnim prijedlozima (usvajaju se ili odbijaju) i dostavljaju se domu za donošenje odluka

(Zastupničkom domu ili Senatu), koji donosi konačnu verziju zakonodavnog akta.

3. postparlamentarna faza odnosi se na:

provjeru ustavnosti zakona (*a priori* kontrola) (Ustavni sud potvrđuje da je zakon u suglasnosti s Ustavom). Navedenu provjeru može zatražiti i

rumunjski predsjednik, predsjednik jednog od domova, Vlada, Visoki kasacijski sud, rumunjski pučki pravobranitelj ili barem 50 zastupnika ili 25 senatora.

Ona se može obaviti i po službenoj dužnosti;

konačno, **zakon proglašava** predsjednik u roku od 20 dana od njegova primitka. Ako predsjednik zatraži ponovnu provjeru zakona (takav se zahtjev može

podnijeti samo jedanput) ili ponovnu provjeru njegove ustavnosti, zakon se proglašava u roku od 10 dana od njegova primitka nakon ponovne provjere ili nakon primitka potvrde Ustavnoga suda o njegovoj suglasnosti s Ustavom;

zakon stupa na snagu u roku od tri dana od njegove objave u rumunjskom Službenom listu, dijelu I., ili kasnije, ako je navedeno u zakonu.

Pravna baza podataka

S pomoću **rumunjske pravne baze podataka**, koju izrađuje, njome upravlja i ažurira je Zakonodavno vijeće, omogućen je javni besplatan pristup rumunjskom zakonodavstvu.

Riječ je o mrežnoj inačici *Repertoriul legislației României*® [rumunjskog zakonodavnog registra] – službenog registra rumunjskog zakonodavstva, u kojoj su sadržane precizne i točne informacije o pravnom statusu svakog zakona u različitim trenucima.

Baza podataka obuhvaća razdoblje od 1864. do danas.

Podacima se može pristupiti s pomoću sljedećih kriterija za pretraživanje:

kategorija/vrsta zakonodavnog akta;

broj;

godina (razdoblje) izdanja;

interval objavljivanja;

službena objava (vrsta, broj, godina);

ključne riječi iz naslova;

status akta (na snazi, nije više na snazi);

ostali kriteriji (zakonodavni, pojedinačni/objavljen, neobjavljen).

Na intranetu **Zakonodavnog vijeća** nalazi se baza podataka ažurirana detaljnim pravnim informacijama potrebnim za posebnu mjeru odobrenja nacrtu

zakonodavnih akata ili za pružanje informacija korisnih u zakonodavnom postupku.

Drugoj pravnoj **bazi podataka** (iako drugačije ustrojenoj) može se pristupiti s *web*-mjestu **Zastupničkog doma** (jedan od domova Parlamenta). Pretraživanja su moguća s pomoću:

vrste zakonodavnog akta;

broja;

datuma;

javnog tijela koje je donijelo zakonodavni akt;

datuma objave i ključnih riječi (kako u naslovu tako i u tekstu akta).

Je li pristup bazi podataka besplatan?

Da, pristup bazi podataka **besplatan je**.

Posljednji put ažurirano: 20/03/2014

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.